

Skærmkort ©DAF. Oversigtskort over området. Grøn linje er vandløbets originale åbne forløb. Gul linje er omtrent den nuværende rørlagte strækning. Blå linje det nuværende åbne forløb, rød linje omtrent 30 meter rørlagt i 1995 og turkis linje er rørlagt mellem 1995 og 1997. Bemærk at forløbet af den turkise linje er det nuværende forløb. Tidligere har den turkise og røde linje haft et forløb ind under bygningen på matrikel 5g. På besigtigelse blev det konstateret, at rørlægningen for nylig er forlænget to meter.

Kommunens afgørelse

Horsens Kommune træffer afgørelse om, at kommunen ikke kan kræve fysisk lovliggørelse af rørlægningen, jf. vandløbslovens § 54a.

Horsens Kommune træffer samtidig afgørelse om, at der ikke kan meddeles retslig lovliggørelse, dvs. lovliggørende tilladelse til rørlægningen på matr.nr. 5g Neder Åstrup By, Føvling. Afgørelsen træffes jf. vandløbslovens § 17, 54a og bekendtgørelse om vandløbsregulering og restaurering mv. § 3.

Afgørelsen gælder delen af røret markeret med henholdsvis rød og turkis streg på ovenstående oversigtskort.

Begrundelse for afgørelsen

Formålet med vandløbsloven er at sikre afvanding under hensyntagen til de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten, som fastsættes i henhold til anden lovgivning.

Idet reguleringen har fundet sted i et vandløb, hvis tilstedeværelse og vedligeholdelse flere end en enkelt har interesse i, er vandløbet omfattet af vandløbsloven.

I det Horsens Kommune har modtaget en klage, over vandløbet er ulovligt rørlagt, er kommunen forpligtiget til at træffe en afgørelse om muligheden for at foranledige det ulovlige forhold lovliggjort, jf. vandløbslovens § 54a, enten ved en lovliggørende tilladelse til det udførte (retslig lovliggørelse) eller påbyde lodsejer at genåbne vandløbet (fysisk lovliggørelse). To strækninger af vandløbet er blevet rørlagt, en strækning i 1995, og en strækning mellem 1995 og 1997. Horsens Kommune (daværende Brædstrup Kommune) har kendt til rørlægningerne fra omtrent disse tidspunkter, og derfor vurderes det, at kommunen har fortabt muligheden for at kræve lovliggørelse pga. myndighedspassivitet. Da Horsens Kommune på grund af førnævnte passivitet ikke har mulighed for at træffe afgørelse om fysisk lovliggørelse, skal kommunen vurdere, om der kan træffes afgørelse om retslig lovliggørelse i form af en lovliggørende tilladelse. Rørlægningen strider ikke i sig selv mod den afvandingsmæssige del af vandløbsloven, men tager ikke hensyn til de miljømæssige krav i denne, fastsat i henhold til anden lovgivning, hvorfor Horsens Kommune ikke har mulighed for at meddele en lovliggørende tilladelse.

Horsens Kommune vurderer, at kommunen på baggrund af myndighedspassivitet ikke har mulighed for at påbyde rørlægningen fjernet, men samtidig ikke har mulighed for at lovliggøre rørledningen, hvorfor kommunen er nødt til at acceptere den nuværende situation uden lovliggørelse.

Det er Horsens Kommunes opfattelse, at kommunen i en lovliggørelsessag er forpligtet til, af egen drift, at forholde sig til om kommunen har fortabt retten til at kræve fysisk lovliggørelse.

Samlet vurdering

Horsens Kommune vurderer, at rørlægningen påvirker tilstanden af vandområdet negativt, og muligvis forhindrer målopfyldelsen af vandområdet jf. lov om vandplanlægning* (se vurdering om lov om vandplanlægning i Bilag 3)

Horsens Kommune vurderer, at rørlægning ikke har en negativ indvirkning på Natura 2000-områder. Rørlægningen vurderes at kunne have en mindre negativ påvirkning på bilag IV-arter jf. habitatbekendtgørelsen (se habitatvurdering i Bilag 2).

Afgørelsen om ikke at meddele lovliggørende tilladelse vurderes samlet at være i overensstemmelse med lovens formål, kommuneplanens retningslinjer, lov om vandplanlægning og gældende Natura 2000-planer.

Sagens faktiske oplysninger

Lodsejer af 5g Neder Åstrup By, Føvling får d. 25.01.1995 tilladelse til at forlægge og rørlægge omtrent 150 meter af vandløbet af Brædstrup Kommune. Denne tilladelse påklages af Danmarks Naturfredningsforening d. 17.2.1995, og i klageforløbet afklares det, at vandløbet er offentligt og målsat. Det fremgår samtidig, at lodsejer allerede på dette tidspunkt har rørlagt ca. 30 meter.

D. 29.12.1995 ophæver Miljøstyrelsen den givne tilladelse. Horsens Kommune har ikke kunnet finde dokumentation for, at den daværende Brædstrup Kommune efterfølgende har påbudt de rørlagte 30 meter genåbnet.

De 30 meter rørledning blev aldrig genåbnet, og mellem 1995 og 1997 blev vandløbet forlagt ned på den sydlige del af matr.nr. 5g Neder Åstrup By, Føvling, i et hovedsageligt åbent forløb, der dog afsluttes med omtrent 20 meter yderlig rørlægning. Det nye forløb er tilpasset med en forlægning over 5n Neder Åstrup By, Føvling. Se Bilag 4. Horsens Kommune har ikke dokumentation for, at der er søgt eller meddelt tilladelse til hverken forlægning eller rørlægning.

September 1997 vedtages nyt regulativ for vandløbet, hvor det gamle og nye forløb af rørledningen fremgår af kortmaterialet. Se Bilag 4.

I 2016 og 2019 sker der to forskellige sammenbrud af rørledningen langs hallen på matr.nr. 5g Neder Åstrup By, Føvling, hvor Horsens Kommune har dialog med lodsejer omkring, hvordan en evt. omlægning kunne finde sted.

Dialog med lodsejer og naboer ender ud i, at der d. 13.4.2021 sendes et reguleringsprojekt i høring, der beskriver en omlægning af rørledningen på samme placering, da denne er i ringe stand. På dette tidspunkt er røret fjernet langs med hallen, og vandløbet har således et åbent forløb her på dette tidspunkt.

Herefter ligger sagen stille indtil lodsejer af 5n Neder Åstrup By, Føvling, kontakter Horsens Kommune, og fortæller, at vandløbet på ny er ved at blive rørlagt langs med hallen. Det resulterer i, at kommunen d. 26.05.2025 modtager en klage, over at vandløbet er ulovligt forlagt og rørlagt.

Det følger af gældende praksis, at kommunen ikke kan påbyde ulovlige forhold fysisk lovliggjort, hvis kommunen har været vidende om dette forhold i en længere periode uden at have reageret på det. Kommunen bør dog så vidt muligt tilse, at ulovlige forhold bliver lovliggjort. Strider en lovliggørelse mod gældende lovgivning har kommunen ikke mulighed for at træffe en sådan afgørelse, hvorfor kommunen i nogen tilfælde må acceptere en ulovlig situation.

Horsens kommune meddeler samtidig med denne afgørelse, en særskilt afgørelse omkring forlægningen af vandløbet.

Vedrørende den lovlige rørføring, gul streg øst for rød markering, skærmbkort side 1.

Kommunens oprindelige forventning efter endt klagefrist på disse afgørelser eller eventuelle klagesager, var at meddele afgørelse om et reguleringsprojekt for at omlægge de lovlige nedbrudte rør. I den forbindelse ville der blive udarbejdet en partsfordeling.

I forbindelse med besigtigelse (se Bilag 5) oplyste lodsejer af 5g Neder Åstrup By, Føvling, at samtlige rør på vedkommendes ejendom er blevet udskiftet. Derfor vil Horsens Kommune få lavet en tv-inspektion af røret under Åvej, inden der iværksættes yderlige tiltag/truffet afgørelser for at afklare behovet for udskiftning af denne sektion. Det forventes, at inspektionen udføres i indeværende klageperiode.

Vedrørende den ulovlige rørføring, rød og turkis streg, skærmbkort side 1.

Det er Horsens Kommunes opfattelse, at ejeren af 5g Neder Åstrup By, Føvling er den eneste lodsejer, der har nytte af den ulovligt rørlagte strækning iht. vandløbslovens § 24.

Horsens Kommune

Det er derfor kommunens vurdering, at udgifter til fremtidigt vedligehold af den ulovligt rørlagte strækning må afholdes af ejeren af 5g Neder Åstrup By, Føvling alene.

Ring-Føvling Sømose

Vandløbet Ring-Føvling Sømose er et mindre vandløb, der udspringer ved et rørudløb i Ring Sømose. Vandløbet udmunder i Åstrup Bæk, der leder vandet videre til Gudenåen. Vandløbet er offentligt og målsat efter lov om vandplanlægning, men ikke beskyttet efter naturbeskyttelsesloven. Den manglende beskyttelse skyldes tilsyneladende, at vandløbet er glemt indtegnet ved den originale udpegning af beskyttede vandløb. Ring-Føvling Sømose ventes optaget som beskyttet vandløb ved næste revision af beskyttede vandløb i Horsens Kommune.

Partshøring

Afgørelsen har været i partshøring hos lodsejer og naboer i 14 dage. På baggrund af høringen foretog Horsens Kommune en besigtigelse med naboerne til 5g Neder Åstrup By, Føvling, og herefter forhenværende og ny lodsejer af 5g Neder Åstrup By, Føvling. Besigtigelsesnotatet har været sendt til sagens parter til kommentering i 14 dage herefter.

Der er indkommet skriftlige 2 høringssvar i partshøringen og et telefonisk. Besigtigelsesnotatet førte til et høringssvar.

Alle skriftlige høringssvar berører begge afgørelser, og kan ses i deres helhed i Bilag 5.

Høringssvar og svar på besigtigelsesnotat omhandler hovedsageligt utilfredshed med, at kommunen agter at lovliggøre forlægningen af vandløbet og ikke kræve rørlægningen lovliggjort, samt sagens historik. Høringssvarene giver generelt udtryk for en uenighed med kommunen om, at myndighedspassivitet kan gøres gældende i sagen.

En væsentlig del af høringssvarene omhandler temaer omkring partsfordeling, en tidligere reguleringsafgørelse og gamle sagsakter. Nærværende afgørelser omtaler evt. fremtidige afgørelser, men omhandler lovliggørelse, hvorfor disse punkter ikke er relevante for disse afgørelser.

Det ene høringssvar omtalte, at rørlægningen var blevet forlænget, og Horsens Kommune besigtigede derfor forholdet med de lokale lodsejere. Det kom her frem, at rørlægningen var omtrent 2 meter længere end den fra 1995-1997, og for nyligt forlænget. Lodsejer af 5g Neder Åstrup By, Føvling gav udtryk for, at rørlægningen kunne forkortes de to meter, hvorfor det ikke ændrer noget i indeværende afgørelse, og der som udgangspunkt ikke skal træffes afgørelse om de 2 meter fremadrettet.

Nu tidligere lodsejer af 5g Neder Åstrup By, Føvling har telefonisk, og på besigtigelsen givet udtryk for, at der ikke er foregået noget uden tilladelse fra Brædstrup Kommune, og er uforstående overfor vigtigheden af de nuværende sager. Tidligere ejer har desuden oplyst, at tidligere ejer af 5n Neder Åstrup By, Føvling også har lavet forlægning på vandløbet, og blandet andet anlagt den vold der ses mellem matrikel 5n og 5g på skyggekort (Kortbilag)

Samlet set er der ikke fremkommet noget i høringssvarene, der ændrer væsentligt i kommunens afgørelser.

Klageadgang

Der kan klages skriftligt over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Se hvordan i Bilag 6.

Søgsmål

Et søgsmål ved domstolene skal være anlagt senest 6 måneder efter meddelelse af denne afgørelse.

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte undertegnede.

Lovgivning

Herunder er henvisninger til relevant lovgivning, som er markeret med * i dette brev:

Lov om vandplanlægning

Bekendtgørelse nr. 126 af 26. januar 2017 af lov om vandplanlægning

Vandløbsloven

Bekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 af lov om vandløb

Bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v.

BEK nr. 834 af 27. juni 2016

Habitatbekendtgørelsen

Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Med venlig hilsen

Rasmus Ottosen

Biolog

Telefon direkte: 76 29 26 45

Mail: rot@horsens.dk

Husk, at du ikke bør sende følsomme eller fortrolige oplysninger til os på mail. Det gælder f.eks. cpr-nummer, helbredsmæssige eller økonomiske oplysninger.

[Læs, hvad du i stedet kan gøre på \[www.horsens.dk/sikkermail\]\(http://www.horsens.dk/sikkermail\)](http://www.horsens.dk/sikkermail)

Afgørelsen er sendt til:

Lodsejer af matr.nr. 5n Neder Åstrup By, Føvling

Lodsejer af matr.nr. 5g Neder Åstrup By, Føvling

Kopi til:

Lodsejer af matr.nr. 5bø Neder Åstrup By, Føvling

Lodsejer af matr.nr. 5q Neder Åstrup By, Føvling

Lodsejer af matr.nr. 5av Neder Åstrup By, Føvling

Lodsejer af matr.nr. 5at Neder Åstrup By, Føvling

Lodsejer af matr.nr. 7000a Neder Åstrup By, Føvling (Horsens Kommune)

Danmarks Naturfredningsforening

Danmarks Sportsfiskerforbund

Bilag

1. Lovtekst
2. Habitatvurdering
3. Vurdering lov om vandplanlægning
4. Kortbilag
5. Høringssvar
6. Klagevejledning

Bilag

Lovtekst

Vandløbsloven

Kapitel 6

Regulering m.v. af vandløb og anlæg af nye vandløb

Regulering af vandløb.

§ 16. Ved regulering af et vandløb forstås ændring af vandløbets skikkelse, herunder vandløbets forløb, bredde, bundkote og skråningsanlæg, medmindre foranstaltningerne er omfattet af kapitel 8 eller kapitel 10.

§ 17. Vandløb må kun reguleres efter vandløbsmyndighedens bestemmelse.

§ 54a. Bliver vandløbsmyndigheden opmærksom på et ulovligt forhold, skal den foranledige det ulovlige forhold bragt til ophør, medmindre der er tale om forhold af ganske underordnet betydning.

§ 59a. Det påhviler den til enhver tid værende ejer eller bruger af en ejendom at berigtige et ulovligt forhold, medmindre andet følger af kapitel 11 a.

Bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v.

Kapitel 2

Regulering af vandløb m.v.

§ 3. Vandløb må kun reguleres efter vandløbsmyndighedens bestemmelse

Vandløbsloven

Bekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 af lov om vandløb

Bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v.

BEK nr. 834 af 27. juni 2016

Bilag

Habitatvurdering

Jf. § 6, stk. 1-4 og § 10 i habitatbekendtgørelsen*, skal der forud for en tilladelse foretages en vurdering af, om aktiviteten kan påvirke et internationalt beskyttet område (Natura 2000-område) væsentligt, og om det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter – eller ødelægge de plantearter, der er optaget på habitatdirektivets bilag IV* (strengt beskyttede arter i EU).

Der kan kun meddeles tilladelse, hvis det vurderes, at projektet kan realiseres uden at:

- Skade arter eller naturtyper som indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder.
- Beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter – eller ødelægge de plantearter, der er optaget på habitatdirektivets bilag IV.

Natura 2000

Vandløbet ligger ca. 8 km fra nærmeste Natura 2000 område, som er Natura 2000 område nr. 52 (Habitatområde H48, Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenåen og fuglebeskyttelsesområde F33, Salten Langsø og F35, Mossø).

Der er vedtaget en Natura 2000-plan for området. Natura 2000-planens målsætning er bindende for myndigheden og skal anvendes ved konsekvens vurdering ved myndighedsudøvelse jf. habitatbekendtgørelsen. Udpegningsgrundlaget for området fremgår af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's hjemmeside [her](#).

Horsens Kommune vurderer på baggrund af afstanden til Natura 2000-området og rørlægningens beskedne karakter, at en lovliggørelse ikke vil have en væsentlig negativ indvirkning på de naturtyper eller levesteder for de arter som udgør udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Bilag IV-arter

De såkaldte bilag IV-arter er en række arter af planter og dyr, der er omfattet af en særlig streng beskyttelse i alle EU-medlemsstater herunder Danmark. Det gælder for dyrearterne, at der er et generelt forbud mod at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder i deres naturlige udbredelsesområde, mens der for plantearterne er forbud mod at ødelægge dem. Forbuddet gælder uanset om disse dyr og planter findes inden for eller uden for beskyttede naturområder.

Horsens Kommune har kun kendskab til der findes stor vandsalamander i området umiddelbare nærhed.

I lokalområdet er der derudover kendskab til forekomst eller sandsynlighed for følgende bilag IV-arter:

Flagermus har potentielle yngle- og rasteområder i ældre løvtræer med hulheder, spættehuller eller sprækker, samt i ejendomme med utætte tagkonstruktioner eller andre hulheder.

Det er ikke tilladt at ødelægge egnede yngle- eller rastesteder for bilag IV-arter (jf. Habitatbekendtgørelsens § 10). Det er heller ikke tilladt at dræbe eller indfange flagermus (jf. Artsfredningsbekendtgørelsens § 10).

Det vurderes ikke at rørlægning af vandløbet, har eller vil få negative effekter på flagermus, da denne blot vil føre til en let ændret ledelinje for disse.

Odder har potentielle yngle- og rasteområder langs uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder. Der er kendskab til odder i Gudenåen nedstrøms vandløbet. Det vurderes

sandsynligt, at oddere vil kunne passere området, men ikke at det er egnet som yngle- eller rasteområde.

Opstrøms rørlægningen vurderes der at være områder, der er egnet som yngle- og rasteområder. Oddere undgår at krydse rørlægninger, og en rørlægning vil i nogle tilfælde stoppe odderes passage eller få dem til at krydse over terræn og veje, med risiko for at blive påkørt. Ved at rørlægningen samlet er omtrent 50 meter længere, end den tilladte del af røret, vurderes denne at forringe adgangen til raste- og yngleområder, samt øge risikoen for individdrab, uantastet at den tilladte del, også kan ses som problematisk for odder.

Stor vandsalamander har potentielle yngle- og rasteområder i vandhuller og søer. Arten overvintrer på land, som regel i skove eller haver. Der er stor vandsalamander i vandhullerne umiddelbart omkring det rørlagte vandløb. Stor vandsalamander findes ikke i rindende vand, hvorfor der ikke er sket en påvirkning af denne.

Grøn mosaikguldsmed yngler primært i vandhuller og søer med krebseklo, som er værtsplante for æggene af grøn mosaikguldsmed. Grøn mosaik guldsmed findes ikke i rindende vand, hvorfor der ikke er sket en påvirkning af denne.

Spidssnudet frø har potentielle yngle- og rasteområder i vandhuller og søer der ligger i tilknytning til fugtige områder f.eks. i et sammenhængende naturområde med eng eller mose, hvor frøerne kan finde føde i nærheden af ynglevandhullerne. Spidssnudet frø findes ikke i rindende vand, hvorfor der ikke er sket en påvirkning af denne.

Grøn kølleguldsmed har potentielle yngle- og rasteområder langs med større vandløb med en høj naturtilstand, hvori arten lever sit larvestadie. I Horsens Kommune er arten kun registreret ved Gudenåen i den nordlige del af kommunen. Grøn kølleguldsmed findes umiddelbart nedstrøms hvor vandløbet løber i Gudenåen. Arten findes ikke i mindre vandløb, hvorfor den ikke er blevet påvirket ved rørlægningen.

Det er Kommunens vurdering, at rørlægningen potentielt kan påvirke odder negativt, men ikke har påvirket yngle- eller rasteområder for de øvrige ovenfor nævnte arter.

Samlet vurdering vedr. Natura 2000-områder og bilag IV-arter

Horsens Kommune vurderer således samlet, at rørlægningen ikke kan lovliggøres uden at:

- Skade arter eller naturtyper som indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder.
- Beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter – eller ødelægge de plantearter, der er optaget på habitatdirektivets bilag IV.

Lovgivning markeret med * i teksten:

Habitatbekendtgørelsen

Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Habitatdirektivet

Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter – med senere ændringer

Bilag

Lov om vandplanlægning

Horsens Kommune skal, jf. indsatsbekendtgørelsen*, ved administration af øvrig lovgivning sikre, at miljømål udlagt ved lov om vandplanlægning* for de enkelte vandområder kan bibeholdes eller opnås, i overensstemmelse med EU's vandrammedirektiv. Der kan derfor ikke meddeles tilladelse, hvis det planlagte projekt medfører, at et målsat vandområde ikke kan opnå eller bibeholde fastlagt miljømål.

Tilladelsen berører Ring-Føvling Sømos, der indgår i gældende vandområdeplan 2021- 2027. I tabel 1 ses de fastlagte miljømål for Ring-Føvling Sømos. I tabel 2 ses den seneste tilstandsvurdering af vandområdeplanens forskellige kvalitetselementer for Ring-Føvling Sømos og Åstrup Bæk (Åstruplund Bæk), der ligger nedstrøms projektet. Al data er tilgængeligt på Miljøstyrelsens hjemmeside. Der er tale om nyeste data på området, der dog ikke er endeligt vedtaget endnu: [Genbesøg af vandområdeplanerne 2021-2027.](#)

Vandområde	Kvalitetselement	Miljømål
Ring-Føvling Sømos	Kemisk tilstand	God kemisk tilstand
	Samlet økologisk tilstand	God økologisk tilstand

Tabel 1. Fastlagte miljømål for Ring-Føvling Sømos

Vandområde	Kvalitetselement	Tilstand
Ring-Føvling Sømos	Kemisk tilstand	God kemisk tilstand
	Samlet økologisk tilstand	Moderat økologisk tilstand
	Fisk	Ukendt økologisk tilstand
	Planter (makrofyter)	Ukendt økologisk tilstand
	Smådyr (benthiske invertebrater)	Ukendt økologisk tilstand
	Alger (fyto-benthos)	Ukendt økologisk tilstand
	Nationalt specifikke stoffer	Ikke-god økologisk tilstand
Vandområde	Kvalitetselement	Tilstand
Åstrup Bæk	Kemisk tilstand	God kemisk tilstand
	Samlet økologisk tilstand	Moderat økologisk tilstand
	Fisk	Ukendt økologisk tilstand
	Planter (makrofyter)	Ukendt økologisk tilstand
	Smådyr (benthiske invertebrater)	God økologisk tilstand
	Alger (fyto-benthos)	Ukendt økologisk tilstand
	Nationalt specifikke stoffer	Ikke-god økologisk tilstand

Tabel 2. Seneste tilstandsvurdering af Ring-Føvling Sømos og Åstrup Bæk

Kommunens vurdering

Kemiske tilstand

Rørlægningen af vandløbet vurderes ikke at have ændret tilførslen af miljøfremmede stoffer, og har derfor ikke ændret vandområdets kemi med en neutral betydning for den kemiske tilstand for Ring-Føvling Sømos.

Samlet økologisk tilstand

Rørlægningen af vandløbet vurderes at have påvirket vandområdets samlede økologiske tilstand negativt. En rørlægning af vandløbet fjerner i mindre grad habitat for vandplanter, smådyr, fisk og alger. Derudover fungerer rørlægninger i nogen grad som spærringer for fisk og smådyr. Jo længere en rørlægning er, jo værre en spærring vil den være. Rørlægningen vurderes ikke at påvirke kvalitetselementet nationalt specifikke stoffer.

Horsens Kommune vurderer således samlet, at rørlægningen af Ring-Føvling Sømos er udført uden at forringe kvaliteten af nuværende kemisk tilstand, men hindre, at nogle kvalitetselementer inden for projektets vandområder kan opnå god økologisk tilstand.

Dermed er rørlægningen ikke i overensstemmelse med miljømål udlagt i vandområdeplan 2021-2027, jf. lov om vandplanlægning.

Derudover vurderes det, at rørlægningen ikke har været i overensstemmelse med til de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten, som var gældende på tidspunktet for rørlægningen jf. Miljøstyrelsens ophævelse af tilladelse til forlægning og rørlægning d. 29.12.1995.

Lovgivning

Herunder er henvisninger til relevant lovgivning, som er markeret med * i dette brev:

Indsatsbekendtgørelsen

Bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

Lov om vandplanlægning

Bekendtgørelse nr. 126 af 26. januar 2017 af lov om vandplanlægning

Bilag

Kortbilag

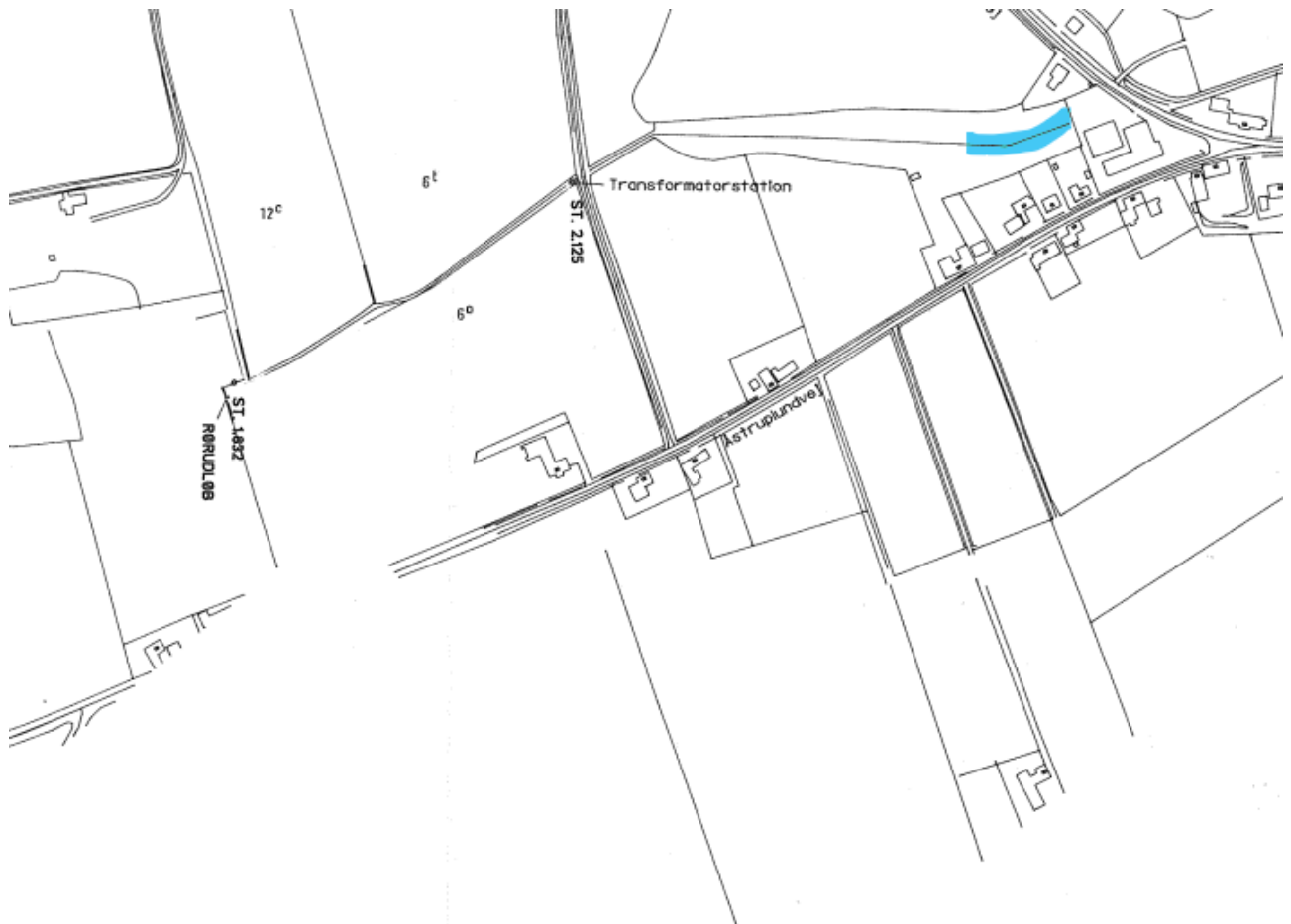
Luftfoto 1990. © JO Informatik. På luftfoto ses det oprindelige forløb af vandløbet.

Horsens Kommune

Luftfoto 1995 © Hexagon. Her ses, at omtrent 30 meter er blevet rørlagt.

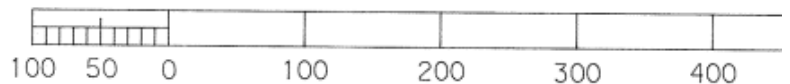
Horsens Kommune

Signaturforklaring

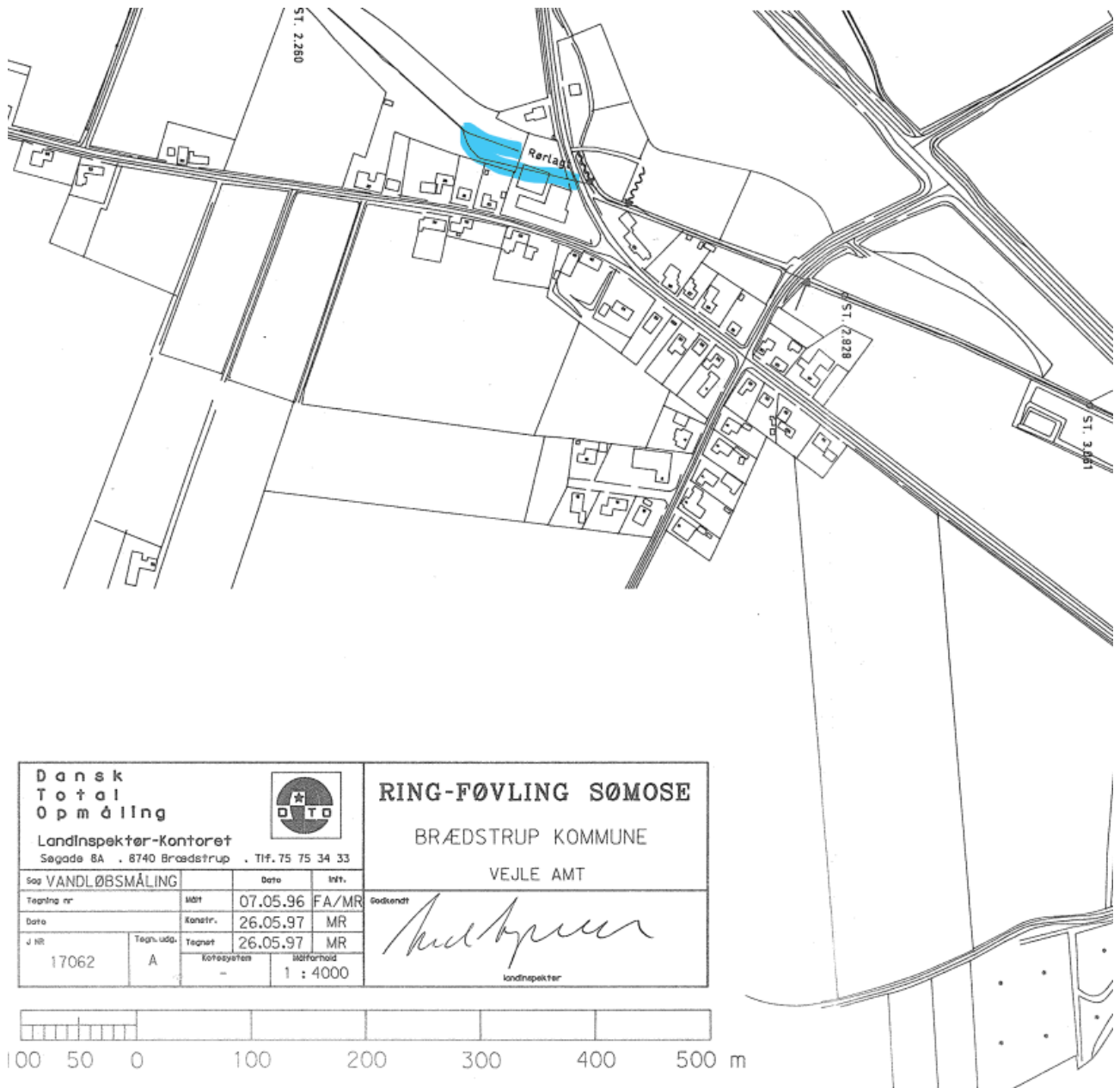
- skaløp nr.
- stationering nr.
- dræneløb
- ~ tilløb åben bæk

Dansk Total Opmåling Landinspektørfirmaet Sendergade 28 • 8700 Horsens • Tlf. 75 62 18 33				RING-FØVLING SØMC BRÆDSTRUP KOMMUNE VEJLE AMT	
See VANDLØBSMÅLING		Dato		Indt.	
Tegning nr. 1		Dato DEC. 92		FA/MR	
Dato		Konstr. 15.09.94		MR	
J nr. 17062		Tegnet 15.09.94		MR	
Tegnr. udg. A		Kortezyklus		Udformet 1 : 4000	
Godkendt: landinspektør					

Opmåling til gældende regulativ udført i 1992. Her ses det oprindelige forløb.

Horsens Kommune

Opmåling til gældende regulativ udført i 1996. Her ses det oprindelige forløb samt det forlagte og rørlagte forløb indtegnet.

Horsens Kommune

Luftfoto 1999 © Hexagon. Vandløbet ses her forlagt.

Horsens Kommune

Luftfoto 2020 © Hexagon. Åbent forløb langs hal.

Horsens Kommune

Skyggeort 2023 © (DAF). Her ses det forlagte forløb samt det åbne forløb langs med hal.

Horsens Kommune

Luftfoto 2025. © GeoDK/KDS. Nuværende situation.

Bilag

Høringssvar

Høringssvar på besigtigelsesnotat

Dato: 29. oktober 2025

Sagsnr.: 06.02.25-K08-24-25

Vedrørende: Svar på besigtigelsesnotat af 28. oktober 2025

Jeg har gennemlæst det fremsendte besigtigelsesnotat, men det ændrer ikke min holdning i forhold til løsningen på den ulovlige rørlægning.

Jeg fastholder mit krav om, at omlægningen og rørlægningen skal tilbageføres til det oprindelige vandløb. Både omlægningen og rørlægningen blev udført uden tilladelse i perioden 1995–1996, og igen i 2024 er der sket arbejde uden den nødvendige godkendelse. Det er efter min opfattelse helt uacceptabelt, at kommunen nu ønsker at lovliggøre forholdet.

En lovliggørelse på det foreliggende grundlag vil skabe en uheldig præcedens og potentielt påvirke fremtidige partsfordelinger. Den seneste rørlægning i 2024 er udført uden projektplan eller tekniske beskrivelser, og der foreligger ingen dokumentation for, at arbejdet er udført korrekt. Der mangler tegninger, beregninger og dokumentation for rørdimensioner, hældning samt styrke i forhold til belastning ovenfra. Jeg vil desuden stille spørgsmålstegn ved lovligheden af det etablerede sandfang, som ligger langt inde i rørene og har en meget stejl hældning – dette kan have negativ betydning for vandmiljøet.

Det er tydeligt, at naturen og vandmiljøet er blevet tilsidesat som følge af disse ulovlige indgreb. Det kan ikke accepteres, og jeg anser det som grov uagtsomhed over for gældende lovgivning. Sagen indeholder desuden skærpende omstændigheder, da der er tale om gentagne overtrædelser.

Af besigtigelsesnotatet fremgår det, at tidligere ejer af Åvej 28 har udtalt, at arbejdet dengang skulle være udført med Brædstrup Kommunes tilladelse, da ejeren udførte opgaver for kommunen. Sammenholdt med øvrige oplysninger i aktindsigten tyder det på, at der kan have været mundtlige aftaler eller uformelle dispositioner, som har tilsidesat lovgivningen. Det finder jeg stærkt bekymrende.

Havde den ulovlige omlægning og rørlægning ikke fundet sted i 1995/96, ville vi ikke stå med disse problemer i dag. Den langvarige sag har formentlig medført betydelige udgifter for kommunen og dermed for kommunens borgere – både i form af sagsbehandlingstid, tekniske undersøgelser som tv-inspektion samt eventuelle erstatningssager ved oversvømmelser. Dette er et klart eksempel på, at ulovligheder aldrig bør kunne betale sig – hverken for de involverede parter eller for samfundet.

Af hensyn til lovlighed, natur og miljø bør vandløbet derfor føres tilbage til sit oprindelige forløb.

Høringssvar 1 på partshøring

Klage over udkast til lovliggørelse – sagsnr. 06.02.25-K08-22-25 (Ring-Føvling Sømose / Åvej 28)

Myndighed: Horsens Kommune, Natur og miljø.

Afgørelse/udkast: Lovliggørende tilladelse til forlægning og fastholdelse af rørlagt strækning m.v. (udkast af 1. oktober 2025)

Påstand: Udkastet til lovliggørende tilladelse skal tilbagekaldes. Vandløbet skal reetableres i det oprindelige åbne forløb, og den ulovligt rørlagte/forlagte del tilbageføres. Projektet kan ikke gennemføres som brugerbetalt regulering, og andre uvedkommende lodsejere kan ikke pålægges udgifter.

1) Faktiske forhold.

- Vandløbet ved Åvej 28 er både forlagt og efterfølgende rørlagt uden gyldig tilladelse. Allerede i 1995/1996 blev en rørlægning ophævet af Miljøstyrelsen, med udtrykkeligt pålæg om at genåbne den ca. 30 m allerede nedlagte rørstrækning af hensyn til natur og målsætning for bækken. Dette er ikke efterlevet.
- Horsens Kommune bruger i udkastet til lovliggørelsen bl.a. manglende dokumentation for pålæg om at grave de 30 m rør op som begrundelse for at lade rørene blive, samt påberåber sig myndighedspassivitet ift. en historisk forlægning. Det er retligt og faktisk forkert, når der foreligger myndighedsafgørelser og korrespondancer, som kommunen og [redacted] selv er bekendt med.
- I 2021 traf Horsens Kommune særskilt afgørelse efter vandløbslovens § 32 om omlægning af den nedre rørlagte strækning (st. 2500–2590) pga. udtjente/brudskadede rør – med henvisning til, at sagen herefter skal behandles som brugerbetalt regulering og at et projekt, inkl. partsfordeling, skulle sendes i høring. Det står i modsætning til at lovliggøre allerede ulovlige forhold og til at gøre tredjemand betalingspligtig.
- Kommunens egne interne mails/materiale viser desuden, at der i 2016–2020 blev arbejdet med alternativer (frilægning, vejunderføring, opfyldning/nedlæggelse af gamle rør), og at naturhensyn og drift/vedligehold var centrale temaer – alt sammen peger væk fra at fastholde ulovlig rørlægning.
- Skærpende omstændigheder ved gentagelser. Jeg skal gøre opmærksom på, der foreligger skærpende omstændigheder vedrørende overholdelse af lovgivningen, idet lodsejer af matrikel nr. 5g benytter sig af regelshopping "lovliggørelse gennem overtrædelser". Der blev opført en tilbygning uden byggetilladelse, som 27. marts 2001 er blev pålagt lovliggjort. I december 2024 blev her omtalte vandløbet igen rørlagt før der forelå et gyldigt reguleringsprojekt.

2) Retlige hovedsynspunkter

A. Ulovligheden kan ikke "lovliggøres" via passivitet

Myndighedspassivitet kan ikke anvendes til at omskrive eller underkende en overordnet miljømyndigheds ophævelse og hjemmelspålagte reableringskrav, når der foreligger klare naturfaglige begrundelser (forringelse af plante- og dyreliv og manglende målopfyldelse). Det følger af grundlæggende forvaltningsret og vandløbslovens formål, at ulovlig rørlægning ikke kan bestå alene fordi den har fået "alder". Kommunen kan ikke støtte ret på sin egen (eller en forgængers) passivitet, når Miljøstyrelsens afgørelse direkte kræver fysisk reablering.

B. Naturhensyn og målsætning for vandløbet er tilsidesat

Miljøstyrelsen ophævede oprindeligt tilladelsen netop fordi rørlægningen forringer vandløbets naturtilstand og ikke lever op til målsætningen for vandløbet. Udkastet ignorerer dette og begrundet lovliggørelsen med "manglende dokumentation" for opgravningspålægget, selv om afgørelsesgrundlaget (ophævelsen og dens præmisser) netop er dokumentationen.

C. Brugerbetalt regulering kan ikke bære i en lovliggørelsessag

Hvor behovet for indgreb udspringer af ulovligt etablerede anlæg (fortlægning/rørlægning) og myndighedens tidligere forsømmelser, kan lodsejere, der ikke har etableret ulovligheden, ikke pålægges betaling via partsfordeling/brugerbetaling. Kommunens egen § 32-afgørelse fra 26.05.2021 henviser rigtigt til, at der skal laves projekt med partsfordeling – men den konstruktion kan ikke anvendes til at gøre tredjemand ansvarlig for at opretholde eller forny ulovlige rør. Konsekvensen må være reablering i åbent forløb, ikke fastholdelse og partsfordeling.

D. Sagsoplysning og partshøring

Jeg har gentagne gange gjort kommunen opmærksom på fejl og mangler i faktum (bl.a. historik om ophævelse, fortlægningens karakter, biologiske forhold og hvem der er part). Udkastet tager ikke højde for de væsentlige oplysninger og den dokumentation, der allerede ligger hos kommunen (herunder deres egne akter og korrespondancer). Det er i strid med forvaltningslovens regler, når afgørelsesgrundlaget ikke afspejler de faktiske og retlige forhold, der er påpeget.

3) Konkrete klagepunkter

1. Ulovlig rørlægning/fortlægning: Kommunen kan ikke lovliggøre tidligere ulovligheder ved at påberåbe sig passivitet eller "mangel på dokumentation", når Miljøstyrelsen ophævede tilladelsen og forudsatte genåbning af allerede nedlagt rør. Jeg kræver reablering til oprindeligt åbent forløb.

2. **Naturtilstand/målsætning:** Rørlægning forringer dokumenteret de biologiske forhold og strider mod vandløbets målsætning – samme begrundelse, som lå bag ophævelsen. Udkastet tilsidesætter disse hensyn uden saglig hjemmel.
3. **Brugerbetaling/partsfordeling:** Sagen kan ikke gøres til en brugerbetalt reguleringssag mod andre lodsejere. Det følger også af kommunens egen § 32-afgørelse, at et projekt først skal belyse formål, løsninger og partsfordeling – ikke at man på forhånd kan vælte udgifter over på uvedkommende, når udgangspunktet er en ulovlig rørlægning, der burde fjernes, ikke fornyes.
4. **Sagsoplysning:** Væsentlige akter og eget viden grundlag (bl.a. forløb 2016–2020 om frilægning/vejunderføring og notater om vedligehold/tilsyn) er ikke inddraget loyalt i udkastet. Sagen er derfor utilstrækkeligt oplyst.
5. **Partsafgrænsning:** Jeg er nabo, men ikke initiativtager til de ulovlige indgreb. Kommunen kan derfor ikke "implicere andre lodsejere" for at finansiere lovliggørelsen, sådan som det skitseres.

4) Påstand

- **Primær påstand:** Udkastet til lovliggørende tilladelse tilbagekaldes.
- **Retablering:** Kommunen skal påbyde retablering af vandløbets åbne forløb og opgravning af de ulovlige rør, i overensstemmelse med Miljøstyrelsens ophævelse og naturhensyn for strækningen.
- **Ny behandling efter § 32 (hvis nødvendigt):** Ethvert nødvendigt projekt skal tage udgangspunkt i frilægning/åbent vandløb og ikke i at bevare ulovlig rørlægning. Projekt og partsfordeling kan ikke anvendes til at gøre uvedkommende naboer betalingspligtige for udbedring/fornyelse af ulovlige anlæg.
- **Sagsoplysning:** Kommunen skal inddrage og lægge til grund de relevante akter og oplysninger, herunder 1995-ophævelsen, 2016–2020 sagen om frilægning/vejunderføring og vedligehold-/tilsynsoplysninger.

5) Bilag/henvisninger

- **Afgørelse 26.05.2021 (§ 32-afgørelse/omlægning):** Horsens Kommune – beskriver brud, udtjente rør og kravet om reguleringsprojekt med særskilt høring og partsfordeling.
- **Aktindsigtsmapper/indholdsfortegnelse m.v.:** Oversigt over korrespondancer, tilsyn/vedligehold m.m., der belyser forløbet og kommunens kendskab.

- Korrespondance 2016–2020 (frilægning/vejunderføring/nedlæggelse af rør): Viser kommunens viden om løsninger, naturhensyn og hvorfor fastholdelse af rør ikke er fagligt ønskelig.
- Historiske akter om ophævelse/reablering (1995/1996): Miljøstyrelsen og myndighedskorrespondance vedr. Åstrup Bæk/engen – ophævelse af rørlægning og krav om genåbning/reablering.
- Udkastet til lovliggørende tilladelse (01.10.2025): Kommunens egne begrundelser (passivitet, ”manglende dokumentation”) som anfægtes i denne klage.

Afslutning

Jeg fastholder, at bækken skal tilbage i sit gamle forløb. Udkastet er i strid med gældende ret, tidligere afgørelser og naturfaglige hensyn. Jeg anmoder om, at udkastet trækkes tilbage, og at sagen behandles på ny med udgangspunkt i reablering og korrekt partsafgrænsning.

Høringssvar 2 på partshøring

Åstruplund D: 2025-10-13

Vedr. Partshøring omkring vandløbet Ring-Føvling Sømosø

Jeg har modtaget en partshøring omkring

"lovliggørende tilladelse til forlægning af vandløb"

"Afgørelse om ikke at meddele fysisk eller retslig lovliggørelse af ulovlig rørlægning"

Hvilket jeg vil besvare i en og samme skrivelse.

Jeg er ikke enig i kommunens afgørelse. (Udkast)

Idet der er handlet efter egen vinding, og i øvrigt mener jeg at kortene er fortegnede. Efter min hukommelse, da jeg købte mit hus i 2004/2005 var det oprindelige rør meget kortere og efter min overbevisning er der løbende blevet tilføjet et rør stykke.

Da jeg kom til området, gik røret ca. 1-2 meter. Ind på forbi min grund. Og pludseligt længere. Nu starter det nye rør cirka 2/3 forbi min grund.

-Her mener jeg at de nye rør skal starte der hvor det oprindelige rør startede. Altså ca 1-2 mtr ind forbi min grund.

Så det skal laves om. Og det gamle rør skal opgraves og erstattes med et nyt. Således rørføring er den samme.

Hvis der ikke er givet tilladelse i første omgang til en forlægning af et vandløb. Eller er rørlægning. Ville det mest rimelige være at dette blev tilbageskabt til original stand.

-Hvorfor jeg ikke mener en lovliggørelse vil være rimeligt. Hverken overfor min eller mine naboers retssikkerhed samt miljøet.

I øvrigt ønsker jeg ligeledes en klausul omkring vores vandløb, jeg ønsker nedskrevet at vedligeholdelsen af dette samt ethvert økonomisk aspekt altid tilfalder ejeren af grunden og aldrig naboer eller kommunen.

Men min grund holdning er at vandløbet skal åbnes op ligesom hvor det oprindeligt har ligget. Her henholder jeg mig til luftfoto fra 1954. hvor det tydeligt ses placering.

Jeg syntes dette er sjusk fra gamle Brædstrup Kommune og nuværende Horsens Kommune. Og derfor syntes jeg en tilbage skabning af naturen vil være den korrekte løsning og til alles interesse.

Bilag

Klagevejledning

Der kan klages skriftligt over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Hvem kan klage?

Vandløbsmyndighedens afgørelse kan påklages af den som afgørelsen er rettet til samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Desuden kan Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Sportsfiskerforbund påklage afgørelsen.

Hvordan klager man?

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på hjemmesiden for [Nævnenes Hus](#).

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 900,- (private)/ 1800,- (organisationer og virksomheder). Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Klagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefrist

Klage skal ske senest 4 uger fra offentliggørelsen af denne afgørelse. Afgørelsen offentliggøres dags dato.